

Kmet, delavec
in obrtnik
naj bodo naro-
du vodnik!

Izhaja vsako sredo.
Miročnina:
za celo leto Din 30.—
za pol leta „ 15.—
za inozemstvo
za celo leto Din 50.—
Inserati po tarifu. — Pis-
monim vprašanjem naj
se priloži znamko za od-
govor. — Nefrankirana
pisma se ne sprejemajo.

Kmetijski list

Glasilo „Slovenske Kmetijske Stranke“.

Vsakdo vživaj
vse sadove
svojega dela in
marljivosti!

Rokopisi se ne vra-
čajo. — Plača in teži-
se v Ljubljani. — Ured-
ništvo in uprava je v
Ljubljani v Kolodvorski
ulici št. 7. — Telefon
inter. št. 2506. — Račun
pri poštini hranilnici
št. 14.194.

Vera in politika.

Škofovska posvetovanja v Zagrebu. — Klerikalci na Hrvaškem. — Razbojniška jama v Beogradu in pogansko leglo v Ljubljani. — Izdajalska organizacija krvavih »pučkašev«. — Kmečka politika postavlja vse na svoje mesto.

Eden najodličnejših članov naše bratske Hrvaške kmečke stranke inženjer Košutić je napisal v glavnem glasilu HSS, v »Domu«, sledeči članek:

»Pretekli teden, dne 14. oktobra, se je končala v Zagrebu tridnevna konferenca izvršnega odbora katoliških škofov, ki se je pričela v petek ob 9. uri dopoldne v nadškofijskem dvorcu pri stolni cerkvi (v Zagrebu).

Doslej so se vršile vsako leto meseca oktobra skupne seje vseh katoliških nadškofov in škofov v tej državi, skliceval pa jih je in predsedoval jim je pa vedno zagrebški nadškof. Ena taka seja, ki je imela tudi političen pomen, se je vršila l. 1924. tudi v Djakovu, ko so škofje sestavili ono znamenito pismo na vernike, ki je vzbudilo veliko nezadovoljstvo na vsem Hrvaškem. Zaradi tistega pisma je predsednik Radić na shodu v Krasiciu dne 18. februarja ostro, a pravično obsodil protinarodni duh in protikmečke cilje tistega (pastirskega) pisma in je rekel: »Vero verujemo, Boga molimo, a duhovnika preso- jamo. Če je služabnik božji, živio — če pa je vražji, doli ž njim!«

Zakaj ne vsi škofje?

Letošnja škofovska konferenca pa ni bila splošna (plenarna), ampak so bili nanjo poklicani le nadškof beogradski Rodić, ljubljanski dr. Jeglič, dr. Šarić iz Sarajeva, dr. Akšamović iz Djakova in Bonifačić iz Splita. Na sejo je prišel tudi papeški zastopnik iz Beograda Pelegrinetti, zapisnikar pa je bil neki kanonik Slamić.

V časopisih so poročali, da je vzrok za sklicanje nepopolne konference v tem, ker sedaj prostore v nadškofijski palači v Zagrebu belijo in preurejajo in da zato ni prostora za vseh 20 škofov v Zagrebu.

To pa je tako samo zapisano. Omenil sem že, da se je l. 1924. vršila plenarna seja v Djakovu, pa bi se bila lahko tudi letos. Vemo pa tudi to, da ne odsedajo vsi škofje, če pridejo na konferenco, v dvorcu zagrebškega nadškofa, ampak tudi v samostanih in v farovžih. Tako je bilo doslej vedno. V Zagrebu pa je hvalabogu dovolj prostora tudi za tisoč takih dostojanstvenikov. In če pomislimo, da so to gospodje, za katere je skromnost krep- post, bi se našlo v Zagrebu brezplačno in udobno mesto za krščanski odmor za vse ško- fe na svetu. Pomanjkanje prostora torej ni pravi razlog, da niso bili poklicani na kon- ferenco vsi škofje.

Črni vrani.

Razlog, da je bila konferenca škofov samo delna, je Puniša Račić in njegova krvava družba, ki je po umoru našega voditelja in zastopnikov hrvaškega naroda v beograjskem

parlamentu s krvavimi rokami oklenila vlad- ne moči in kričala kakor pobesneli satani: »Tako, sedaj nam ne morejo več nagajati, ajdimo na svoj posel...«

Korošec je prvi prestopil prag beograjske skupščine, kjer se je prelivala nedolžna kri. In ravno na tisto mesto, s katerega so bili ubiti hrvaški narodni zastopniki, je za Punišo Račićem prvi stopil doktor Korošec, da po- kaže svojim gospodarjem in vsem srbijanskim strankam, da mučeniška kri voditelja in hr- vaških narodnih zastopnikov ni vredna spo- mina in da ne zahteva nobenih ozirov.

Radićev duh nad Hrvati.

Dne 20. junija je bila zadeta velika duša hrvaškega naroda, in kogar ta rana ni zabo- lela, ta ni Hrvat! Mi vsi smo videli ganljive manifestacije, ki so se prirejale in se še pri- rejajo v njegov spomin po celi naši domovini, od Donave do Jadrana. Ni je vasi, ki bi ne bila pokazala, da je hrvaška. Celo ljudje, ki so živemu Radiću prizadejali mnogo vročih in težkih dni, in ki so ga celo zaprli — celo tem se je vzbudila 20. junija vest in so se iskreno poklonili velikemu in večnemu Voditelju hr- vaškega naroda!

Kaj pa škofje?

Vsi smo čutili, da bi se morali tudi naši cerkveni poglavarji zbrati in kot oznanjevalci božjega nauka pred celim hrvaškim narodom reči svojo besedo, kaj da pravi njihovo srce na dogodke od 20. junija.

To je krvava družba v Beogradu tudi pri- čakovala — toda ravno zato je — preko svo- jih zaupnikov papeškega nuncijskega Pelegrinetti- ja in g. Madjereca v Beogradu in preko Slamića in Šimraka v Zagrebu — zašepetalo zagreb- škemu nadškofu na uho, da ne bi bilo pri- merno, če bi se po 20. juniju vršila običajna plenarna seja vseh škofov, ker bi se utegnili škofje na tej seji sporeči; zato naj se skliče le ožja konferenca.

Za dobrote tega sveta?

Ta konferenca se je res tudi sestala in po tajnem posvetovanju je objavila poročilo o zborovanju, iz katerega se vidi, da so se zbra- ni škofje res posvetovali o cerkvenih zade- vah, toda najbolj so se pritoževali zaradi brez- obzirne izvedbe agrarne reforme, zaradi ka- tere ni pretrpela velike škode samo Cerkev, ampak tudi država. Dalje se pravi, da žive duhovniki v mnogih krajih v skrajni bedi in da je to treba popraviti. Nadalje pravijo škofje, da so imenovali za svojega zastopnika v Beogradu onega Madjereca, ki bi ga nuncij Pelegrinetti rad postavil za pomočnika in na- slednika zagrebškemu nadškofu dr. Bauerju. Če se škofje pritožujejo zaradi agrarne

reforme, je to čisto razumljivo. Toda če se pri tej priliki ne spominjajo niti z besedo k m e č- kega n a r o d a, brez katerega vsa zemlja nima nobene vrednosti, in ki je bil zaradi zemlje preganjan kot divja zver, potem je jasno, zakaj preprečuje dr. Korošec izvedbo agrarne reforme v Dalmaciji. Moj Bog, oni ne vprašajo po kmetih! Toda kako bi izgledale naše cerkve, če jih ne bi polnil kmečki narod, in kakšna bi bila zemlja brez kmečkih žuljev!

Če škofje pravijo, da živé duhovniki v mnogih krajih v skrajni bedi, je to resnično. Ali pa ne bi bilo pravično in resnično tudi to, če bi povedali, da živi tudi kmečki narod v takih krajih v še strašnejši bedi in da celo umira od lakote?

Če torej nismo slišali niti besede pravič- nosti za neobdelano zemljo in niti besedice za one, ki umirajo od lakote, kako naj torej pričakujemo odgovor za 20. junij?

Ko bi bili rekli vsaj dve besedici:

»Ne ubijaj!«

Pa tudi tega nismo slišali!

Kako je to mogoče?

Če bi koga izmed škofov vprašali: kako je to mogoče? — bi Vam gotovo odgovoril: »Škofje se smejo pečati le s čisto cerkvenimi zadevami. Človek bi si mislil, ej, pa naj bo tedaj tako, ampak samo ljudje bodite. Toda čujte sedaj in presodite sami:

Ves svet se je stresel od groze zaradi zlo- čina v Beogradu. Kakšen tujec tudi vpraša, če se ni tudi dr. Korošcu kot katoliškemu du- hovniku ali vsaj kot človeku nekoliko streslo srce nad grozoto 20. junija...

Mi Hrvati se po tem nismo vprašali, ker smo vedeli, da se duša in srce ne more stresti onemu, ki ga nima. Tudi to smo vedeli, da v Beogradu ne živi samo en Puniša Račić. Ni- kdar pa nismo mislili, da imajo Puniše Račići svojo besedo tudi v zagrebškem nadškofovem dvorcu, kjer stoluje naš najstarejši nadškof, razumen človek in vzgleden duhovnik, ki je doslej znal obdržati v hrvaških sreih prepri- čanje, da živi zagrebški nadškof za sveto vero in za narod hrvaški, za krst častni i slobodu zlatnu. On je prvi obiskal našega predsednika Radića, ko se je ranjen vrnil iz Beograda in mu je toplo želel skorajšnje okrevanje; na po- ročilo o smrti Radićevi je prekinil svoje zdravljenje v Avstriji in prihitel s prvim vla- kom v Zagreb, da odredi vse potrebno za naj- svečanejši pogreb narodnega ljubimca. On je blagoslovil njegovo truplo v Seljačkem domu in šel za pogrebom, ne brigajoč se za kosilo in ne za počitek. Naslednjega dne je moral zaradi napore ostati v postelji. To je glava hr- vaških škofov!

Toda okoli nadškofijskega dvora v Za- grebu letajo podnevi črne vrane, ponoči pa se plazijo okoli nenasične hijene. Vse te po- šasti prihajajo iz razbojniške jame v Beogra- du, iz ljubljanskega paganskega skrivališča in iz vražjega gnezda na zagrebškem kap- tolu, ki je našemu nadškofu vsililo za tajnika kanonika Slamića, da tudi nadškofu napolni glavo s svojo slamo in da na ta način napravi našega najuglednejšega nadškofa za sramoto Cerkve in za posmeh ljudem. In res se je te-

mu kanoniku Slamiču že posrečilo, da je razdvojil nadškofa od njegovih duhovnikov, katerim ta Slamič preprečuje pristop do njihovega poglavarja. Razdvojil pa ga bo tudi od vernikov, če ne pride Sveti Duh na pomoč.

Vsa ta vražja družba beogradska, ljubljanska in zagrebška se je zbrala po 20. juniju v razbojniški jami v Beogradu, da koplje grob svobodni Hrvatski.

Apostolski posel.

Apostolskega posla, da poruši to vražje gnezdo s svojo pastirsko palico, se je s cerkvene strani prvi lotil uzorni sarajevski nadškof dr. Šarić, ki je v svojem listu »Katoliški Tednik« odkril to vražje seme in tudi pokazal, kdo ga seje! Danes je jasno — kar mi že zdavnaj vemo — da naši »pučkaši« (hrvaški klerikalci, op. ur.) niso samo enostaven privesek Koroščeve stranke, ampak da jih vodi isti tajni direktorij, ki je klerikalno stranko tudi osnoval. Ta direktorij se imenuje »seniorat« (starešinstvo).

(V Sloveniji se imenuje ta »direktorij« »Katoliško akademsko starešinstvo«. V tem »starešinstvu« se odločuje vsa klerikalna politika, ne pa po klerikalnih »zaupnikih«. Če kak klerikalni zaupnik le z mezincem gane proti komandi »starešinstva«, takoj odleti. Op. ured.)

Beseda o »starešinstvu«.

V zagrebškem nadškofovem dvorcu so torej sklepali, kako naj se vsa duhovščina in vse življenje hrvaških katoličanov politično organizira v okrilju Hrvaške Pučke (klerikalne) Stranke, t. j. v Beogradu.

To se dela tako, da so v takozvanih »katoliških ustanovah« in organizacijah, ki se še vedno vzdržujejo s hrvaškim kmečkim denarjem, povsod nameščeni »starešine«, da imajo zasigurano življenje in da se morajo povsem posvetiti protihrvaškemu delu v tajinstvenem »starešinstvu«, ki prodira v vse naše javno življenje, od uredništev cerkvenih listov do škofij in do samega Vatikana. V zagrebškem nadškofovem dvorcu je postavljen »senior« (starešina) Slamič, da drži zvezo med nadškofom in starešinami in da gospoduje nad nadškofom. Drugi steber starešinstva je škof v Križevcih, glavni pomagač njihov pa je papeški nuncij v Beogradu Pellegrinetti, ki je zagrozil hrvaškemu škofu, da jih bo vtaknil v samostane, če se ne bodo pokorili.

(Slovenski kmetje naj pa pogledajo, kdo gospodari v slovenskih klerikalnih gospodarskih zavodih: Sami »starešine« — kmeta pa nikjer nobenega, čeprav je ves denar kmečki! Op. ur.)

Krasne besede!

Inženier Košutić zaključuje svoj članek tako-le:

»Mi Hrvati dobro razlikujemo politiko od vere in se ne bomo nikdar tako spozabili, da bi iskali svojega političnega voditelja izven hrvaškega naroda. Mi sami smo edini gospodarji svoje politike. Ravno tako pa ne bomo nikdar zabredli v verske zmote in ne bomo zatajili svojega katoliškega poglavarja v Rimu. Mi ostanemo odkriti in stalni čuvarji vere svojih dedov. Naša domovina je okrašena z veličastnimi cerkvami, ki smo si jih sami sezidali v božjo čast in v našo tolažbo. Zato nam ni vseeno, kaj se dela z našimi cerkvami in kakšni so njeni poglavarji. Za nas so cerkve hrami božji, kjer se goji prava ljubezen in uč božanska resnica. Naša vera je živa in močna, polna ljubezni in resnice in polna božanskega duha. Srce pa nas boli, da so neke cerkve zaradi nevrednih duhovnikov prazne, ker narod, ki ima živo vero v Boga, ne more prenašati razžalitev, s katerimi ga žalijo s prižnice in izpred oltarja v mašni obleki neverni sinovi Cerkve. Narod spoštuje duhovnike učitelje, prezira pa rušilce Cerkve.

Vatikan (papež) ima veliko politično izkustvo, nabrano v teku stoletij po vseh delih sveta. Šlo je tu za velika in težka vprašanja, ki so se morala rešiti. Mi vsi vemo, kako je bilo na Francoskem, ko se je dvignil narod, porušil kraljevski prestol in proglasil republiko. Visoki cerkveni dostojanstveniki so se takrat ločili od naroda in se zavzemali za Burbone (kraljevska rodbina v Franciji, op. uredništva), želeč jih postaviti nazaj na prestol, ker so v svoji zmoti mislili, da se štiti vera s kraljevsko oblastjo, a ne v narodu. Ta zmotna je dovela do tega, da je francoska republika proglasila zakon o ločitvi Cerkve od države.

Vrhovni cerkveni poglavar v Rimu pa je, držeč se velike resnice: Ljudski glas — božji glas, prepovedal cerkvenim poglavarjem na Francoskem mešati se v politiko in jim je zapovedal, da je njihova dolžnost širiti Kristusov nauk.

Še težjo nalogo je moral (papež) nedavno rešiti v Mehiki, kjer je politično nasprotje nedavno doseglo svoj vrhunec. Papež je pre-

povedal (klerikalno) »ljudsko stranko«, ki je bila tam tajno ustanovljena pod pretvezo, da hoče braniti Cerkev in vero.

Tudi naši cerkveni poglavarji so dobili iz Rima sporočilo, ki je bilo izdano na vse predstavnike katoliške cerkve po vsem svetu. To sporočilo pravi kratko in jasno: depolitizacija Cerkve! To se pravi: Duhovniki naj oznanjujejo vero in njihovo mesto je v cerkvi, ne pa tam, kjer se ropa in krade in tudi ne tam, kjer je laž močnejša od resnice. Njihovo mesto ni v razbojniški jami in ne v krvavi družbi, ampak v veličastnem hramu miru in ljubezni med narodom, kjer živi in vlada Gospod Bog!

„DEČVA“

Žene in dekleta! Poslužujte se naše narodne in poletne noše! Zahtevajte pri vseh trgovcih nagelnovo dečvino blago, ki se prodaja v prid Jugoslovnski Matici in Dečjemu domu.

Zaplenjeno.

Zaplenjeno.

Klerikalna oblastna večina molče odobrava zločin Puniše Račića?

Predlog resolucije poslancev dr. Dinka Puca, inž. Zupančiča, Sitarja in tovarišev o umorstvu narodnih poslancev 20. junija v Beogradu:

Ljubljanska oblastna skupščina obsoja težki, krvavi zločin, ki se je zgodil 20. junija v Narodni skupščini v Beogradu, katerega smrtne žrtve so bili narodni poslanci dr. Gjurjo Basariček, Pavle Radič in sam predsednik Stjepan Radić kot voditelj in učitelj hrvatskega naroda. Težko ranjena pa sta bila poslanca dr. Ivan Pernar in Ivan Grandja.

Ljubljanska oblastna skupščina globoko obžaluje mrtve in ranjene žrtve tega očitno organiziranega in pripravljenega brezvestnega zločina. Veletragičen dogodek, ki se je odigral na skupščinskih tleh, nima primera v zgodovini parlamentarizma in je globoko pretresel, razburil in užalostil vse sloje našega naroda. Oskrunjen, osramočen za vedno ni s tem činom le beograjski parlament, ampak omadeževan in ponižan je tudi ugled celokupnega naroda Srbov, Hrvatov in Slovencev v svetu. Iskreno želimo, da bi prelita mučeniška kri odličnega voditelja in genija vseh Hrvatov utrla pot k sanaciji nevzdržnih razmer v državi, da bi sklesala končno pot pravici, poštenju in enakopravnosti.

Ljubljanska oblastna skupščina v Ljubljani odločno apelira na vse merodajne činitelje, da dajo čimprej polno zadoščenje kruto užaljenemu hrvatskemu narodu in sprejmejo enodušno narodove zahteve po svobodni Hrvatski v svobodni naši skupni državi.

Slovinci, zastopani po svojih poslancih v ljubljanski oblastni skupščini, izražajo s tega mesta svoje odkritosrčne globoke bratske simpatije do Hrvatov ter izjavljajo, da jih bodo verno, zvesto in bratsko podpirali v pošteni borbi za pravico do končne zmage. Zvestoba za zvestobo v dosledni nepokolebljivi borbi za pravico, svobodo in enakopravnost.

To resolucijo je predložil obl. poslanec Zupančič predsedniku skupščine na sklepanje. Dr. Natlačan, ki je za svojo osebo resolucijo pač prebral, je javno ni hotel dati prečitati, ampak jo je izročil odseku, kar je očitno proti poslovniku.

To postopanje predsednika je obsodil

posl. Zupančič s sledečimi besedami: »Če nočete čitati predloga in obžalovati beograjskih dogodkov, smatram, da se večina solidarizira (strinja) z beograjskimi Puniši Račići.«

Vsled te izjave je klerikalna večina izključila posl. Zupančiča od 8 sej!

Zakaj sem bil izključen?

Vse oblastne skupščine, med njimi tudi mariborska, so v prvih svojih sejah po 20. juniju obsodile težak zločin v Beogradu in obžalovale nedolžne žrtve. Tudi občinski odbori, med njimi v prvi vrsti ljubljanski občinski svet, v katerem sedi 21 kleroradikalov, je storil to solidarno brez najmanjšega incidenta tako, da je bila dotična seja pravzaprav žalna seja.

Ko sem izročil v ponedeljek, dne 22. oktobra pred sejo g. predsedniku dr. Natlačanu resolucijo, ki se v bistvu krije z ono, sprejeto v mariborski oblastni skupščini, nisem niti najmanjše slutil, da bo to dalo povod moji izključitvi od 8 sej. Prepričan sem bil, da ima zlasti ljubljanska oblastna skupščina tehten razlog, da sprejme enako resolucijo čisto s človečanskega stališča ter v obrambo svoje lastne skupščine, posebno pa v obrambo gospodarskih interesov ljubljanske oblasti.

Paragraf 18 ljubljanske oblastne skupščine se glasi doslovnno: »Nihče ne sme vstopiti oborožen v skupščinsko dvorano razen oseb, ki nosijo orožje po svojem poklicu in ki pridejo v skupščino po službenem poslu.« Iz tega je razvidno, da bi bila sveta dolžnost tudi te skupščine, da ne samo obžaluje žrtve, nego, da tudi odločno protestira proti zlorabi orožja od strani poslancev v Narodni skupščini, ki bi morala biti za vzor vsem oblastnim skupščinam. Vrhu tega je bil pokojni

genij hrvatskega naroda, Štefan Radić, predsednik zagrebškega oblastnega odbora, to je največje oblastne skupščine v državi. Bil je torej vreden tovariš g. predsednika dr. Natlačana. Mislim, da bi bila, ako ne čisto s parlamentarnega in človeškega stališča vsaj tudi tovariška dolžnost g. predsednika ljubljanske oblastne skupščine, da posveti par toplih besedi spominu velikega pokojnika. Ne vem razloga, zakaj bi se tega branil?

Naša resolucija je bila sestavljena s posebnim obzirom na SLS tako, da bi za njo lahko glasoval vsak zaveden Slovenec. Kajti, kar se je zgodilo 20. junija hrvatskim poslancom ob izvrševanju volje svojih volilcev, se lahko zgodi tudi poslancem SLS, ako bodo imeli pogum nastopiti za pravice naroda, ki ga zastopajo.

Splošno obstoja med Hrvati in posebno med Srbijanci mnogokje domneva, da je večina slovenskega naroda solidarna z zločinci. To dejstvo je pribil v javni seji mariborske oblastne skupščine posl. dr. Odič. Že samo radi tega je bila nujna potreba, da se sprejme naša resolucija in s tem težke domneve za slovenski narod razblini. Zastopniki slovenskega naroda v oblastni skupščini bi morali v očigled temu javno in enodušno obsoditi beograjski zločin. G. preds. ljubljanske oblastne skupščine je gotovo vedel kaj se je godilo in govorilo v mariborski

je nekdanje slovelo v stari Grčiji po svoji modrosti.

Danes je le ona pridna gospodinja modra, katere izkoristi 7 prednosti, ki jih nudi

skupščini meseca julija 1928. Tamkaj niso navelil na dr. Odiča pri goraj navedeni izjavi.

Silno važno bi bilo sprejetje resolucije še posebno z gospodarskega stališča, dasiravno je g. predsednik s tem argumentom hotel opravičiti odklonitev sprejetja resolucije, češ da smo gospodarska ustanova, zato ne spada to semkaj. Na Hrvatskem so pričeli izvajati oster bojkot posebno proti slovenskim obrtnikom in trgovcem ter proti delavcem in služkinjam, ki iščejo delo tam doli, radi zgoraj od dr. Odiča navedene domneve. Že v interesu teh Slovencev, ki imajo svoje poslovne zveze na Hrvatskem in ki iščejo dela pri njih, bi bila dolžnost ljubljanske oblastne skupščine obsoditi zločin.

Vse to in še mnogo drugega bi bil povedal ob priliki kritične seje, da me niso prekinili kriki oblastnih poslancev SLS in vsled česar nisem mogel utemeljiti sprejetja resolucije. G. predsednik ni mogel vzdržati reda in tudi ni dovolil nobene debate o predlogu. V kričečem prerekanju so g. poslanci SLS napačno obrnili moje besede, trdeč, da sem jih brezpogojno obsodil. Iz zapisnikov obeh stenografov je razvidno, da so me gospodje poslanci od večine na podlagi napačne trditve izključili.

Ako mislijo gospodje od SLS, da se tako čuva ugled slovenskega naroda in da se tako varujejo gospodarski interesi Slovencev, potem me lahko še večkrat izključijo. Toda prepričan sem, da je to napačna in popolnoma pogrešna pot. Sodbo o tem prepuščam slovenskemu ljudstvu.

Inž. Fran Zupančič.

Koristno za vsako hišo

po nižanih cenah

kakor: rokavice, nogavice, žepne robce, kravate, fino damsko, moško in otroško triko-perilo, dišeče milo, torbice, čipke, potrebščine za šivilje, krojače, tapetnike, čevljarje in sedlarje nudi

JOSIP PETELINC, Ljubljana blizu Prešernovega spomenika za vodo.

D O P I S I

Iz okolice Vač. Napisati hočem nekaj besed v našem »Kmetemskem listu«, katere sem zajel na poti dne 12. t. m. od Litije do Ljubljane. Vozil sem se v vlaku v družbi treh gospodov. Po običajni navadi čitam »Jutro«, a med nasproti sedečimi možmi se je razvil zanimiv pogovor o kmetijski in gosposki politiki. Ker sem kmetijski sin, sem z veliko pozornostjo zasledoval pogovor. Možje so ugibali na vse strani, zakaj vendar je bil zaplenjen »Kmetijski list« z dne 3. oktobra št. 40. Neki gospod je pripomnil, da je prav lahko pogoditi v današnjih časih vzrok zaplembe, ko vlada nad narodom krivica. Ker »Kmetijski list« piše in uči resnico, je preganjan od nasprotnikov in od vlade. Ko ne bi govoril resnice, tudi ne bi bil nikdar zaplenjen. Nato nadaljuje drugi, kaj vse doživljamo na svetu. Mir in svoboda, blagostanje in sreča bi vladala v narodu, ako bi ves kmetijsko-delavski narod jadral po pravi poti, katero je začrtal pokojni Štefan Radič. To pot uči in hodi Slovenska kmetijska stranka, ki vzgaja in vodi ljudstvo v pravo svobodno življenje. Toda bodite uverjeni, da pot pravice se bode razširila prej ali slej, tako da ne bo več prostora za izkoriščevalce kmetijskega ljudstva. Človek bi se razjokal pri pogledu na trpeče ljudstvo, ki se trudi za vsakdanji kruh od jutra do večera pri težkem delu, bodisi v gozdu, na polju, v tovarni ali v podzemeljskem rovu, a ne uživa težko prisluženega plačila. Na račun kmeta in delavca živi dandanes vsa posvetna in druga gospoda, ki si misli: kmet delaj in molči, mi ti gospodarimo in lepo živimo! Pot in sredstvo za doseg pravega reda v državnem gospodarstvu je samo ena: Da se zbere kmetijsko-delavski narod skupaj in organizira v enotno stranko, v eno skupino in zahteva pravic ter postavi v državo normalne gospodarje! — Pritrujtem besedam, katere sem slišal iz ust izkušenih mož, da je vsak kulturni napredek nemogoč, dokler se ne združi kmet, obrtnik in delavec v pravo zavest Slovenske kmetijske stranke. — Josip Sevljak.

Dol pri Ljubljani. V petek, dne 19. t. m. se je vnelo okoli 80 balonov soliterne kisline tukajšnje tvornice Kausky na postaji Laze. Na lice mesta so prispele požarne brambe iz Dolskega, Dofla in Senožet. Le prva je stopila v akcijo, ostale pa ne, ker je bilo vsako gašenje z vodo brezuspešno. Delavka, ki je bila zaposlena s pretakanjem kisline, se je občutno opekla, tako da so jo morali odpelati v bolnico. Materijalna škoda je občutna. Vzrok nesreče je treba iskati v vodstvu samem. — Tukajšnja šolska mladina je cel pretečeni teden in še danes v pondeljek pouka prosta, češ da je sedaj nujno kmečko delo. Vendar na vsak dobro ve, da je nujno kmečko delo že davnaj končano. Želeti bi bilo, ker imamo že itak preobilo različnih praznikov, da bi se že pouk redno vršil. Zato ne uvidimo umestnosti odredbe, s katero je določen šele sedaj pouka prost teden. Tudi ne odobravamo, da je g. šolski upravitelj radi zasebne preskrbe s kurivom opustil šolski pouk dne 29. septembra t. l. Stariši šoloobveznih otrok pozivljamo šolski odbor, da naj opozori šolsko upraviteljstvo, da se v prihodnje več kaj takega ne zgodi.

Iz Kostanjevice. Umril je v nedeljo, dne 21. t. m. vpokojeni davkar Karel Zajec v 86. letu svoje starosti. Pred 20. leti je pomagal ustanoviti Občinsko hranilnico in je dolgo let bil tudi njen marljivi blagajnik. Občinski odbornik je bil pod županom Globočnikom in Bučarjem, v kateri dobi je bilo mnogo koristnega storjeno za občino, posebno pa sta se zidali dve šoli v Kostanjevici in Černeči vasi. Bil je značajan mož in je tudi v težkih časih vedel pokazati svoje narodno prepričanje in svobodoljubnost. Naj bode staremu meščanu kostanjeviškemu zemljica lahka! — Trgatev

se je končala pretečeni teden z obiranjem črnine, ki je do teh dni popolnoma dozorela. Sladkorja so kazali poslednji mošti do 16 in pol odstotka. Grozdje je bilo zdravo in trgatveni dnevi lepi. — Odhajajoči župnik Podbevšek je vzel v nedeljo slovo od svojih faranov. Pred 12. leti je bil poslan v Kostanjevico z nalogo, da sezida novo cerkev v Kostanjevici in da reorganizira in učvrsti lokalno Slov. ljudsko stranko. Gosp. župnik je glede cerkve naletel na velik odpor in se cerkev ni zidala, ker sta še obe stari cerkvi dobri. Kake silne dolgove bi si nakopala fara z zidavo nove cerkve po vojnem času, si more misliti vsakdo. Zato je ta misel takoj začetkoma propadla. Kot organizator stranke pa se je gosp. župnik izkazal pri občini, kjer je dosegel visoke občinske doklade od 50 na 500%, uvedel za stranko koristnega obč. tajnika; dalje pri organizacijah, katerim je preskrbel veliko dvorano z odrom, v kateri namen je kupil staro šolo za 100 kron; vpeljani so bili v tem času tudi takozvani politični tabori pri božjepotni cerkvi na Slinovcih in v združenstvu je poživil Posojilnico ter ustanovil Mlekarsko zadrugo. Renoviral je obe cerkvi, pokopališče, dosegel napravo poti na to pokopališče. Nanovo je vpeljal tudi vinsko biro, ustanovitev Orla pa se mu ni posrečila. Premeščen je bil na lastno prejšnje v Škofjo Loko, kjer je boljša fara. Za vse te zasluge ga je imenoval občinski odbor z večino glasov za častnega občana kostanjeviškega. Čudno se nam zdi, da je občinski odbor storil to šele ob odhodu g. župnika in ne še za časa njegovega delovanja. Kakor da bi bil prostovoljni odhod tudi zasluga za občino. Morebiti je, to bodo že vedeli gg. odborniki SLS. — Kostanjevčani pa želijo g. župniku na njegovem novem mestu vse najboljše. Z Bogom!

Skrajna malomarnost uprave radovljiškega vodovoda. V noči od 19. na 20. oktober je na zagoneten način bilo zopet požgano gospodarsko poslopje in stanovanjska hiša Jožeta Valanta iz Lesca št. 13, ki je skoro popolnoma pogorelo, grozila pa je nevarnost, da postanejo žrtve požara največja poslopja v Lescah, le izvanrednemu naporu požarnih bramb in občinstva se je zahvaliti, da se je to preprečilo. Posebno zahvalo smo dolžni gasilnemu društvu v Hlebcah, ki je v najkrajšem času prihitelo z brizgalno in veliko pripomoglo, da se je požar udušil. Enako zahvalo izrekamo tudi požarnima brambama Radovljica in Mošnje, ki sta z motornimi brizgalnami prišli na pomoč, isto velja tudi požarnim brambam Begunje in Breznica. Vse druge požarne brambe so proti jutru odšle, le gasilci iz Hlebc so ostali celi dan v akciji. Krog poldneva pa je voda iz vodovoda odpovedala. Na dvakratno telefonično urgenco je v imenu gasilnega društva iz Hlebc Ivan Prešeren vendar le dobil odgovor, da gasijo v Radovljici apno. Županstvo občine Lesce je v resnici zaznalo, da je imel član vodovodne uprave, katere načelnik je radovljiški župan Vinko Resman in menda tudi načelnik županov za ljubljansko oblast, tovarnar klobukov gospod Florijan Jarc, priklopljeno na vodovod v istem času veliko gasilsko cev in gasil apno. — »Slovenec« je v zadnjem poročilu pred kakimi 14 dnevi v poročilu o požaru na Bledu naredil opazko, da se čudi, kako to, da gori samo pri pristaših SLS. Mi bi se tej vodovodni upravi, katera je tudi uprava SLS za radovljiško okolico, še bolj čudili, da nam ob požaru ne privoščijo vode in da njihovi pristaši v istem času gasijo apno, ko je nevarnost v teh osovraženih Lescah, ko gori posestvo pristaša, ki misli s svojo glavo tako, da morajo nositi vodo v škafih mesto iz vodovoda, ki ga plačujejo, da se požar ne razširi. Morebiti se zato tako postopa z Lesčani ali celo njihovo občino, ker ne mara klečeplaziti okoli gospode radovljiškega mesta. In če je še kaj dobre volje pri oblastih,

je treba, da oblasti primerno ukrenejo, da se take stvari enkrat za vselej nehajo. Vodovodnega monterja pa je treba od strani merodajnih oblasti podučiti, da v tem slučaju požar zavzema prvo mesto, pa magari če bi radovljiška gospoda bila primorana v tistem času gasiti apno z buteljškami, ali pa če je brez vode. Pet občin gotovo več plača na prispevkih, kakor Radovljica sama in kmetijsko prebivalstvo teh občin je ta vodovod omogočilo, ko bi ne bilo dobre volje teh občin, bi se tudi radovljiška gospoda ne koristila z vodovodom. Zapomnite si pa le, da si bodo vse te okoliške občine to sedanjo naklonjenost ob priliki požara v Lescah dobro zapomnile. Vedite, da drevje ne raste do neba. A.

Cirkovce na Dravskem polju. V torek, dne 16. t. m. ob 3. uri popoldne je izbruhnil požar v Zdravgonci pri Cirkoveh pri posestniku Medvedu. Zažgal je baje njegov štiriletni sin. Ker je pihal vzhodni veter, sta bili tudi kolarnici posestnika Veraniča in posestnice Klasinc takoj v plamenu. Požarni brambi iz Šikolj in Gorice se je posrečilo ogenj lokalizirati pri posestnici Klasinc, koje kolarnica je bila že vsa v plamenu. Z nadčloveškim trdom so ogenj pogasili tako spretno, da je skedenj, prva in zadnja parna, ostala nepoškodovana, čeprav se te stavbe drže skupaj. Nič ni zaostala pri tem gašenju požarna bramba iz Cirkovc. Pri posestniku Veraniču so se že vneli od goreče kolarnice zraven stoječi svinjaki od zunaj in znotraj, nato pa še šupa. Cevovodja te požarne brambe je imel nalogo že goreča objekta pogasiti. V hudo vročino in dim mu priskočim kot star gasilec in sva menjaja pogasila popolnoma, kar je videl in odobral sam načelnik tovariš Jelšovar. Podnačelnik naše požarne brambe Beranič Jože p. d. Medvedov Juža je bil pri tem požaru pravi gledalec, dočim so častniki mariborskega topniškega polka, ki so ti dan v bližini požara streljali, pomagali pri požaru na vso moč. Čujte in strmeli boste! Po končnem požaru se je ta človek izrazil: Od danes naprej ne bo smel pri požaru gasiti, kdor ni ud požarne brambe. Pripomnim na to izjavo: Če bi bili vsi požarniki tako delavni kot podnačelnik, tedaj bi bila zgorela cela vas. Tudi jaz sem nosil ta čin, a zraven gasilce nadzoroval in sem tudi delal, neveljanje gasilce pa po požaru pohvalil. Konečno še omenim, da ni gasilsko orodje njegova last, temveč občinska, zato je vsak več občian opravičen v sili zagrabit za gasilsko orodje, posebno če primanjkuje sposobnih članov. Gledalcev željen je le ravnatelj kakega gledališča, ne pa pogorelci, zato temu klerikalnemu podnačelniku svetujem, naj v slučaju požara ostane doma, da mu ne bo treba gledati gašenja starega požarnika, kateri je baš radi njega iz društva izstopil. Zavzel sem se tudi, da v največji sili ne zgrabim več gasilskega orodja, dokler bo imenovani včlanjen v tem društvu. — Makso Korže, gasilec v sili.

Iz Rajhenburga. Čimbolj se bliža zimski čas, toliko živahneje postaja pri nas politično življenje. Oni, ki so dosedaj vedno volili SLS, trdijo, da tega ne bodo storili več, ker zamerijo poslancem SLS, da so jim interesi Beograda in srbijanskih hegemonistov več kot oni prečanov. Sedem let so kričali proti Beogradu, da so osmo leto vse izdali, kar so preie oznanjali za čisto resnico. Klerikalci bodo torej pri nas nazadovali. Predzadnje nedeljo je bil pri nas shod SDS. Poročala sta poslanca dr. Kramar in Urek. Posebno v oči nam je palo, da se je Urek čisto odkrito izpovedal, da pripada on SDS stranki, dosedaj se je izdajal za kmetijsko stranko. Tudi socialisti se pridno gibljejo v svojih strokovnih organizacijah. SKS dosedaj v Rajhenburgu ni imela organizacije, nas je nekaj dobrih pristašev kmetijske misli, spravljamo pa se skup, da ustanovimo krepko organizacijo, ki ima izgled, da bo za delavsko najmočnejša.

IZ STRANKE

Kmetsko - demokratska koalicija

priređi

v nedeljo, dne 28. oktobra 1928 ob pol 3. uri popoldne v veliki dvorani Celjskega doma v Celju

MANIFESTACIJSKI ZBOR.

Na zboru govorita voditelja Kmetsko - demokratske koalicije dr. Vlado Maček in Svetozar Pribičević in drugi poslanci KDK.

Somišljeniki, pridite v velikem številu manifestirat za enakopravnost Slovencev, Hrvatov in Srbov, za dobro in čisto upravo, za odstranitev korupcije in policijskega režima ter za svobodne volitve!

Živela Kmetsko - demokratska koalicija!

* * *

Vsem zaupnikom SKS v srezih celje, Gornji grad, Slovenjgradec, Konjice, Šmarje pri Jelšah, Laško in Brežice. Manifestacijski zbor KDK v Celju dne 28. oktobra 1928 mora biti impozantna manifestacija pristašev obeh koaliranih strank. Zaupniki naj storijo svojo dolžnost in izvršijo v zadnjem tednu najširšo agitacijo za udeležbo na shodu. Železniške zveze v Celje in nazaj so najugodnejše. Iz bližnjih krajev naj pridejo zborovalci kolikor mogoče z vozovi. Zbor se otvori točno ob pol 3. uri popoldne.

* * *

Velika Dolina. Dne 28. t. m. se vrši shod SKS v Veliki Dolini v gostilni Jožeta Lozanskega ob 2. uri popoldne.

Grosuplje. Preteklo nedeljo se je vršil občni zbor krajevne organizacije SKS pri tov. Rusu. Tov. geom. Mravlje je poročal o političnem in gospodarskem položaju ter o borbi kmetsko-demokratske koalicije za novo ureditev države. Po živahni in stvarni debati je bil izvoljen sledeči odbor krajevne organizacije: Ivan Rus ml., predsednik; Jože Kramar, Perovo, Martin Boh, Grosuplje, Frane Rome, Seló, Franc Keber, Blato, Matevž Zupančič, Perovo, Anton Okorn, Zg. Slivnica, Jože Žitnik, Hrastje, in Frane Javornik, Grosuplje. Za tem se je razpravljalo o občinskih volitvah, ki se vrše prihodnji mesec. Občni zbor je zaključil z lepim in bodrilnim govorom tov. predsednik Rus in pozval vse pristaše na delo za našo kmetsko misel. Soglasno je bila sprejeta zaupnica vodstvu stranke in tov. poslancu Iv. Puclju.

Ljubljana. V ponedeljek dne 8. t. m. se je vršil ustanovni občni zbor »Mlade generacije« v društvenem lokalu na Miklošičevi cesti 4. Navzočih je bilo lepo število članov in članic. Po poročilu pripravljalnega odbora se je izvolil sledeči odbor: R. Šimnovec, predsednik; B. Vozel, podpredsednik; R. Grk, tajnik; A. Germek, blagajnik; odborniki: Stane Škrabar, M. Kuhar, A. Pirjevec in Vladka Predalič; namestniki: Viktorija Senčur, S. Smolej, C. Vrančič, Fr. Gnezda in Milica Čuček; nadzorstvo: A. Čamerik in Iv. Borstner. — Po zboru so se imenovali še načelniki posameznih sekcij in izgotovil program zimskega dela. V petek 26. t. m. ob 19. se vrši prvo predavanje, na katerem predava g. prof. Volavšek. Pozivamo vse članstvo, da se predavanja udeleži v čim večjem številu.

Ptuj. Na sestanku SLS pri Brenčiču v Ptujju je svojim zaupnikom izjavil g. profesor Vesenjāk, da se pri volitvah v okrajne zastope gre za — SLS! Za okrajne ceste (ki so v imenitnem stanju!), ter okrajne dolake se potem takim ne gre in kmečke, od SLS izpraznjene žepe! Oj ti zlata, potrpežljiva Babilonija z zavezanimi očmi!

TEDENSKI KOLEDAR.

28. oktobra, nedelja: Sim. in J.
29. oktobra, ponedeljek: Narcis.
30. oktobra, torek: Klavdij.
31. oktobra, sreda: Volbenk.
1. novembra, četrtek: Vsi sveti.
2. novembra, petek: Verne duše.
3. novembra, sobota: Hubert.

SEJMI.

28. oktobra: Lož, Mokronog, Radovljica, Skaručna, Žužemberk, Češnjica. Sv. Jurij ob j. ž., Bistrica, Stras, Gornjigrad, Dol. Lendava.
30. oktobra: Črnomelj, Zalog, Vel. Gaber.
2. novembra: Jesenice na Dol., Mirna, Cerknica, Vitanje.
3. novembra: Zagorje, Pišce.

VALUTE.

Dati moramo za:

	Din
1 nemško marko	13-57
1 švicarski frank	10-95
1 avstr. šiling	8-—
1 angleški funt	276-17
1 ameriški dolar	56-94
1 franc. frank	2-22
1 čsl. krono	1-68
1 italijansko liro	2-98

Listnica uredništva.

Dopis iz Št. Jurja ob Ščavnici priobčimo prihodnjič.

**Naročajte
»KMETSKI
LIST«!**

Veličastno zborovanje kmetsko-demokratske koalicije v Sisku. Preteklo nedeljo se je vršilo veličastno zborovanje KDK v Sisku. Nad 50.000 ljudi je poslušalo predstavnike prečanskih strank in narodov. Padle so odločne izjave, da prečanski poslanci ne bodo več prestopili praga narodne skupščine v razbojniškem Beogradu, dokler ne dosežemo Svobodne Hrvatske in Svobodne Slovenije. Prihodnjič bomo prinesli vse važne izjave iz govorov dr. Mačka in Pribičevića.

MLADINSKI VESTNIK

Ljubljana. Na rednem občnem zboru krajevne organizacije SKS Ljubljana, ki se je vršil 5. t. m. ob prav lepi udeležbi članov, se je ponovno izvolil stari odbor in sicer: dr. J. Hacin, predsednik; Franjo Peterca, podpredsednik; odborniki: J. Kramar, J. Uran, Fr. Škrabec, Fr. Kafol, Fr. Trček in Al. Prepeluh; preglednika: Anton Lušin in prof. Modic. Iz poročil posameznih funkcionarjev je bil razviden lep napredek krajevne organizacije.

„Srečna zaročenka sem“

pravi razumna Mica. „Zmeraj bom mladostno izgledala, ker RADION prevzema mesto mene najtežje delo v hiši in sicer pranje perila. RADION pere sam in

varuje perilo!“

Poročilo o političnem položaju je podal tov. Al. Prepeluh, ki se je posebno dotaknil komunalne politike mesta Ljubljane. Za svoja izvajanja je žel obilo priznanja. Imenovali so se med drugim še delegati za glavni zbor stranke in stavljeni še nekateri jako umestni predlogi, na kar tov. predsednik zaključil lepo uspelo zborovanje.

Ig. V nedeljo dne 4. novembra se vrši veliko zborovanje vseh fantov in deklet ter prijateljev kmetskega pokreta iz ižanske okolice na Igu v dvorani Sokolskega doma ob 2. uri popoldne. Govore tov. dr. Novak in drugi.

Vače pri Litiji. Društvo kmetskih fantov in deklet na Vačah je priredilo v nedeljo 14. t. m. vinsko trgatav v prostorih Sokolske dvorane ob številni udeležbi. Prva prireditelja tega društva je pokazala lep uspeh. Na Vačah širi kmetsko zavednost, in iz novoustanovljenega društva narašča vzor Slovenske kmetske stranke, kar le edino je pravilno! Želimo, da seme, ki ga seje Društvo kmetskih fantov in deklet, rodi od dne do dne povsod plodonosne uspehe.

Sv. Jurij ob Ščavnici. V nedeljo, dne 7. oktobra je priredilo Društvo kmetijskih fantov in deklet gledališko predstavo v Radencih. Predpoldne je imel pri Kapeli shod kaplan Hrastelj iz Maribora, ki je bruhal ogenj in žveplo na našo kulturno organizacijo. Prepovedal je vsem ovčicam, da se ne sme nobena udeležiti predstave, češ — s tem bi se hudo pregrešile! Ob tej priliki se »Društvo kmetijskih fantov in deklet« v Sv. Juriju ob Ščavnici g. Hrastelju najlepše zahvaljuje na njegovi reklami in se mu tudi v bodoče priporoča. Naznanjamo tudi g. Hrastelju, da je prireditelj uspela jako dobro, moralno kakor tudi materialno. Smo torej jako zadovoljni! Le tako naprej gospoda... in v dveh letih bo vsa mladina v naših vrstah.

NOVICE.

»Enakopravnost« dr. Korošca.

49 milijonov za Srbijo, 250.000 dinarjev za Slovenijo. Po uradnem poročilu je dala državna Obrtna banka doslej obrtnikom v celi državi kreditov v skupni višini 70 milijonov dinarjev. Od tega zneska je dobila Srbija 49 milijonov dinarjev, Hrvatska 8 milijonov dinarjev, Bosna in Hercegovina 7 milijonov dinarjev, Vojvodina 5 in pol milijona dinarjev, Dalmacija 1 milijon dinarjev, Slovenija pa celih — 250.000 dinarjev. Srbija je tedaj dobila dve tretjini cele vsote, vse »nove« pokrajine pa le eno tretjino, Slovenija pa celo 196-krat manj ko Srbija. — Medtem, ko se bori prečanska fronta, da bi to strahovito izkoriščanje odpravila, pa pomaga dr. Korošec in njegova stranka beograjskim cinarjem izmozgavati Slovence in Hrvate.

• • •

Posebno opozorilo! Prav posebno opozarjamo naše bralce na članek »Vera in politika«, ki ga je napisal odlični zastopnik Hrvaške kmečke stranke inženjer Košutić in ki ga prinašamo mi v prevodu. Izpustili smo pač nekatere manj važne odstavke (n. pr. o katoliškem »starešinstvu«), vse ostalo pa je dobeseden prevod. Kako v živo je zadel ta članek klerikalce na Hrvaškem, in kako resnično je vse, kar je tu povedano, dokazuje najboljši nedeljski »Slovenec«, čegar zagrebški dopisnik pravi: »Zanimivo bi bilo zvedeti, kdo je Košutiću napisal ta članek in kdo mu je prinesel na ušesa nekatere stvari, za katere Košutić sam nikakor ne bi mogel vedeti!« S temi besedami »Slovenec« pove, da je pač res, kar piše Košutić (brez ozira na to, ali je Košutić sam ta članek res napisal ali ga je le podpisal, op. ur.). Iz tega članka pa bodo spoznali naši bralci, da tudi med visoko cerkveno gospodo ni vse zlato, kar se svetli, ampak da so tudi visoki gospodje prav tako kakor kmetje ljudje iz mesa in kosti in obdarjeni z vsemi dobrimi, pa tudi slabimi lastnostmi ljudi. Človek ni Bog!

Vse krajevne odbore, organizatorje in posamezne zaupnike SKS obveščamo, da začnemo s prvim novembrom z zbiranjem novih naročnikov »Kmetijskega lista«. Ako kdo izmed navedenih še ni prejel nabiralne pole, naj to sporoči upravi, da mu jo takoj pošlje. Zbiranje bomo zaključili koncem decembra, ki mora prinesiti listu najmanj 2000 novih naročnikov. Zato vsi na delo!

Edina rešitev — korupcioniste oprostiti. V Beogradu je začel izhajati poseben vladin list »Tribuna«, ki se z vso vnemo zavzema za korupcioniste. V zadnji številki priporoča: »Amnestija za vse korupcionistične afere, v kakršnikoli obliki, bi brez dvoma mnogo pripomgelo k razčiščenju političnega položaja.« Francoski maršal v Sloveniji. Komandant vseh zavezniških čet v Solunu je bil francoski general Franchet d'Esperey, ki je tudi končno razbil armado centralnih sil na Balkanu in tako osvobodil Srbijo. Te dni je proslavila dr. Koroševa vlada ta dan in razmetala velikanske milijone. Pretekli teden se je mudil maršal Franchet d'Esperey par dni v Sloveniji in si ogledal razne zanimivosti in naše kraje.

Kmetje brez zemlje. Na meji med našo državo in Rumunijo v Banatu leži velika vas Ninčičevo. Nova razmejitev je odrezala tako, da je ostala vas s hišami v Jugoslaviji, a vse zemljišče je pripadlo Rumuniji. Kmetje so ostali brez zemlje, ker je bilo zemljišče, katere so do sedaj obdelavali, last nekega veleposestva, ki je bilo pod agrarno reformo. Vsled tako »pametne« razmejitve, pa pripade zemljišče pod agrarno reformo rumunske vlade, ki ga bo dala svojim ljudem.

Cirkovec na Drayskem polju. Dne 16. t. m. so prišli topničarji iz Maribora, da streljajo ostro na našem rodovitnem polju, zdaj ko je vse polno pridelka na njivah. Za časa Avstrije se to ni dogajalo. Korošec, Ti up in nada klerikalcev, zgani se, ne pusti opustošiti našega polja, temveč jim dovoli prihod za vaje v poznejšem času, da izostane nastala škoda in oviranje spravljanja poljskih pridelkov. — Kmet iz Mihove.

Bukova drva

ponudite z navedbo cene in množine družbi „Mirija“ Ljubljana Vilharjeva cesta za glavnim kolodvorom.

Političen umor na Jesenicah. V bližini Jesenic so našli pretekli teden mrtvo truplo mladeniča s prestreljeno glavo. Iz listin, katere so našli pri mrtvecu, je bilo razvidno, da gre za umor macedonskega visokošolca Cirila Hristovića, ki se je pripeljal iz Beograda do Jesenic. Ker so pri Hristoviću našli še denar in uro, je skoraj gotovo, da je postal žrtev političnega umora.

V potu svojega obraza se je pralo dose-daj perilo. RADION odpravil je sedaj ves trud, ker zadostuje, da se kuha perilo pol ure in pranje je izvršeno.

»Vzorno« klerikalno gospodarstvo. V Trbovljah je 6000 delavcev brez dela, ker nimajo dovolj vagonov, da bi premog nakladati. Na stotine in stotine polomljenih vagonov stoji na raznih postajah, ki propadajo, rjave in trhlene, a vlada se ne zmeni, kakor da se to nje ne tiče. V prečanskih krajih vlada tako pomanjkanje vagonov, od kar so klerikalci na vladi, da je zastala skoro vsa trgovina z lesom in da je na tisoče rudarjev na cesti.

Matj umorila svojo hčer. V vasi Krnješevci blizu Zemuna je pretekli terek smrtno zabodla z nožem kmetica Kata Pukarović svojo 17-letno hčer, ker ji ni pustila poročiti se s sosedovim sinom.

Vojaki-nazarenci pred sodiščem. Višje beograjsko sodišče je potrdilo razsodbo vojaškega sodišča savske divizijske oblasti, ki je 72 nazarencem obsodilo vsakega na 10 let ječe, ker so — ko so vdrugeč bili vpoklicani v vojaško službo — odklonili nošnje orožja. Vsi obsojenci so bili iz istih razlogov že enkrat obsojeni na pet let ječe in so kazni tudi odsedeli.

Neprava garancijska pisma. Izseljenci, ki potujejo v Francijo, morajo imeti garancijska pisma, da jim je delo tam zasigurano. Karlovaška oblast je zadnje dni ugotovila pri 40 slučajih, da so imeli izseljeniki neprava garancijska pisma, katera so morali drago plačati in s katerimi tudi niso mogli dobiti potrebnih potnih listov. Sleparje zasledujejo.

Potvorba čekov. V Zagrebu je prišla policija na sled dobro organizirani družbi, ki je ponarejala čeke in na ta način oškodovala razne banke za velike vsote denarja. Kot glavni vodja te ponarejevalske družbe je osumljen neki bivši frater, eden od sedanjih voditeljev peščice mladoklerikalcev na Hrvaškem. Klerikalna politika je povsod enaka. Od Meksike čez Slovenijo do Hrvaške. Prevara, laž in nasilje je njihova politika.

Županstvo občine Studenec nad Sevnico javlja, da je dovolil veliki župan nov živinski, konjski in kramarski sejem na dan 30. oktobra vsakega leta, odnosno na naslednji delavnik, ako pade določeni sejem na nedeljo. Ker so kramarski in živinski sejmi na Studencu zelo znani in med prvimi na Dolenjskem, se kupci in prodajalci vabijo, da se ga v čim večjem številu udeleže.

Kdor hoče imeti dobro pitane prašiče,

mora uporabljati „Težakovo olje za živino“.

Naroča se:

M. TEŽAK, Zagreb, Gunduličeva 13

KMETSKE HRANILNI IN POSOJILNI DOM

Račun pošne hranilnice št. 14257

reg. zadr. z neomej. zav.

Brzjavke „KmetSKI dom“. Telefon št. 2547

v Ljubljani, Tavčarjeva (Sodna) ulica št. 1, pritličje

Daje:

Posojila na vknjižbo, proti poročitvu ter zastavi premičnin in vrednostnih papirjev ter dovoljuje kredite v tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji.

Pooblaščen prodajalec srečk državne razredne loterije.

Obrestuje

vloge na knjižice

6%

brez od-povedi

čistih

Večje stalne vloge in vloge v tekočem računu po dogovoru.

Preskrbuje: Kavcije, inkase, srečke in vrednostne papirje ter čeke in nakaznice (nakazila) na druga mesta.

Uradne ure:

Vsak delavnik od 8. — 12.1/2, in od 3. — 4.1/2.

Podružnica v KAMNIKU na Glavnem trgu.

Velik vagabund aretiran. Ljubljanska policija je pretekli teden aretirala v Ljubljani Ivana Pistotnika, velikega sleparja, tatu, vlomilca in vagabunda, ki je pred dvema leti pobegnil iz mariborske kaznilnice. Kradel je povsod kamor je prišel in v zadnjih dveh letih je zapravil nad 200.000 dinarjev. V Ljubljani je hotel sestri ravno na ukradeno kolo, ko ga je stražnik prijel za rokav.

Mala Nedelja. V nedeljo 4. novembra ob pol 4. uri si oglejte od blizu in daleč krasno narodno igro »Graničarjic« v Društvenem domu. Godba, ples. Ne zamudite!

Smrt krvnika Mausnerja. Preteklo nedeljo je umrl v Sarajevu jugoslovenski krvnik Florijan Mausner zadet od srčne kapi. Mausner je izvrševal svojo obrt že v bivši Avstriji in naša država ga je takoj po prevratu sprejela v državno službo.

»Kmetško gibanje med Slovenci« je naslov obširne razprave, ki jo je začelo oktobra t. l. priobčevati centralno glasilo mednarodnega kmetškega urada v Pragi v francoskem, češkem in nemškem jeziku. V tem spisu se opisujejo slovenske politične razmere in zgodovina kmetškega gibanja pri nas. Razprava

služi v informacijo svetovni javnosti. Napisal jo je naš tov. A. Prepeluh.

Minister — zidar. Angleški finančni minister Churchill se udeležuje v svojem prostem času kot zidar. Te dni ga je sprejela angleška strokovna zidarska organizacija za svojega člana.

Ustreljen vojaški begunec. Po Sremu se je že dalj časa potikal vojaški begunec Gavra Beloš in vznemirjal ljudi s tatvinami in napadi. Pred par dnevi je napadel s sekiro stražnika v Sremski Mitrovici. Stražnik je udarec odbil in begunca ustrelil.

Najboljši in najtrpežnejši
ŠIVALNI STROJI in KOLESA so:
„Gritzner“ in „Adler“
za dom, obrt in industrijo, v raznih opre mah. — Istotam švicarski pletilni stroji „Dubied“. Pisalni stroji „Urania“.
Ugodni plačilni pogoji. Večletna garancijska.
Tovarniška zaloga:
Josip Petelinc, Ljubljana
blizu Prešernovega spomenika ob vodi.

Suhe gobe
Kupuje **SEVERNO LJUBLJANA**
Otvoritev trgovine z usnjem.
Cenj. občinstvu naznanjam, da sem otvoril trgovino z usnjem v lastni hiši v Ljubljani, Florijanska ul. 3. Dobro usajel! Nize cenel!
ALOJZIJ MOHORČIČ.

Prava pot v dosego zdravih živcev!

Bojni, utrujeni živci zagrenjujejo življenje, povzročajo mnoge bolezni, kakor bodljaje, trganja, omotico, tesnobaost, šumenje v ušesih, motenje v prebavi, pomanjkanje spanja, neveselje do dela in druge slabe pojave.

Vseh bolezni se boste oprostili

le s pristnim Kola Lecithinom, vitaminov bogatim hranilnim sredstvom. Ta je postal za človeštvo izvor dobrote, pospešuje na čudovit način delovanje telesa, krepi hrbtni mozeg in možgane, jači kite in ude, daje moč in nov življenski pogum. Pristni Kola Lecithin dosega čuda, dovaja prave hranilne snovi na skrajna mesta krvne tvorbe, oživlja, opogumlja in ohrani telo mlado in svežo.

Prepričajte se sami,
da vam nič neresničnega ne obljubljam, kajti v prihodnjih dveh tednih pošljem vsakomur, ki mi piše **popolnoma zastonj**

in franko malo škatlico Kola Lecithina in knjigo zdravnika z mnogostransko izkušnjo, ki se je sam moral boriti s to boleznijo. Pišite mi natančen naslov, pošljem Vam obljubljeno takoj brezplačno.

Ernst Pasternack, Berlin S. O., Milhaelkirchplatz 13, Abt. 316.

Izšla je Blasnikova
VELIKA PRATIKA
za navadno leto 1929,
ki ima 365 dni.

>VELIKA PRATIKA< je najstarejši slovenski kmetijski koledar, koji je bil že od naših pradedov najbolj vpoštevan in je še danes najbolj obrajan.

Letoščnja obširna izdaja se odlikuje po bogati vsebini in slikah.

>VELIKA PRATIKA< je najboljši in najcenejši družinski koledar.

Dobi se v vseh trgovinah po Sloveniji in stane 5 Din. Kjer bi jo ne bilo dobiti, naj se naroči po dopisnici pri:

J. Blasnika nasl. tiskarna in litografični zavod LJUBLJANA, Breg 12

Ceneno češko perje!

1 kg sivga opuljenega perja 70 Din, napol belo 90 Din, belo 100 Din, boljše 125 Din in 150 Din, mehko kot puh 200 Din in 225 Din, boljša vrsta 275 Din. Pošiljatve carine prosto, proti povzetju, od 300 Din naprej poštalne prosto. — Vzorec zastonj. Blago se tudi zamenja in neplačuje vzame nazaj. — Naročila samo na **Benedikt Sachselt, Lobež št. 28 u Pizna, Češkoslovaška**. Poštne pošiljke rabijo iz Češkoslovaške v Jugoslavijo približno 10 dni.

Za slugo
h konjem gre mlad, močan, 18 let star, priden, trezen in pošten dečko, ki je vajen tudi vseh drugih del na kmetiji. Ponudbe na upravo lista pod >Priden slugac.

Majhno hišico
kije na Gorenjskem kupi Kornič, Ljubljana, Prečna ulica 8. Posredovalcu dam provizijo.

L. MIKUŠ
LJUBLJANA, MESTNI TRG 15

DEŽNIKI

Na malo!
Na veliko!
Ustanovljeno 1839

Varčen gospodar, dobro in trpežno blago za obleke in perilo, katero gotovo najde v veliki zalogi in izbiri ter dobri kakovosti pri obče znani priporočljivi tvrdki R. Miklauc „Pri škofu“

Lingarjeva ulica. Ljubljana Pred škofijo 3

Trgovina obstoji že 59 let ter drži v zalogi blago samo dobrih kakovosti iz prvovrstnih tovarn kakor pred vojno.

- - - Tvrdka pošilja blago na željo tudi po pošti. - - -

Prometna banka d. d.
Ljubljana
Stritarjeva ulica št. 2
(vogal Pred škofijo 1, nasproti magistrata)

Telefon št. 2149, 2968
Pošt. ček. rač. 13.853

Žiro-račun pri Narodni banki

Nakup in prodaja valut in deviz. Sprejemanje vlog na tekoči račun in hranilne knjižice, vnovčevanje čekov in menic. Izdaja uverenj, garancijskih in kreditnih pisem, podeljevanje kreditov in izvrševanje vseh bančnih poslov po najkulantnejših pogojih.

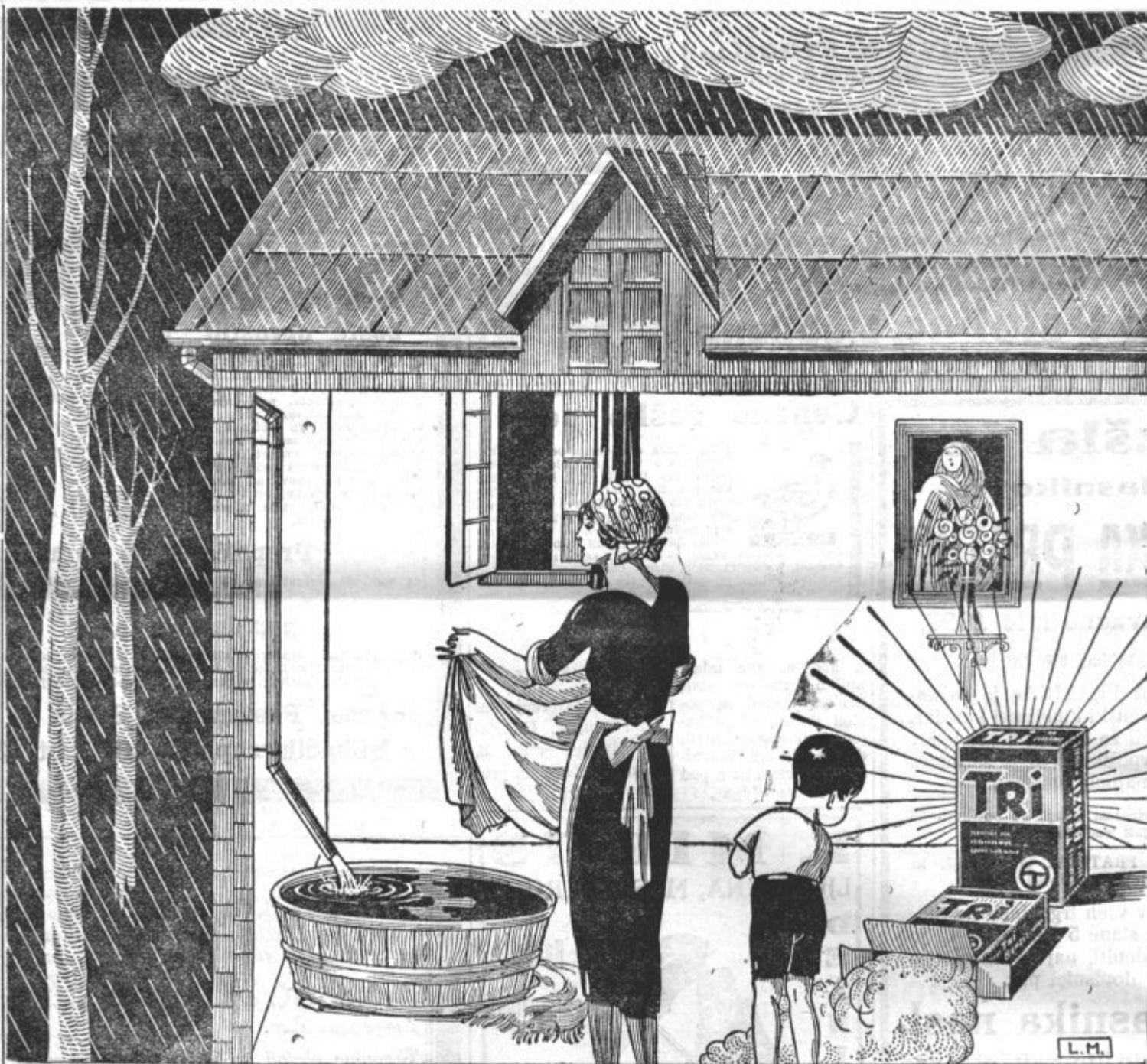
Klerikalci so še vedno zavezniki morilcev.

NAMAKANJE S TRI IZPIRANJE Z BENZIT

DEŽEVNICA V LASTNEM DOMU !

TRDA VODA ŽRE MILO !

Povzroča apnene madeže v perilu !

Deževnica

je mehka voda. — Pri močnem penjenju zagamčuje popolno delovanje pralnega sredstva in tako tudi ugodno poceni pranje. Trda voda je za pranje perila nesposobna, ker naredi milo večinoma neuporabno in tako prepreči penjenje in delovanje pranja.

Mehka voda za pranje!

Najenostavnejše in najboljše sredstvo, da se trda studenčnica ali voda iz vodovodov omehča, je dodatek nekaj TRI. Zatorej:

K vsaki pralni vodi vedno nekaj polnih pesti TRI!

NAMAKANJE S TRI IZPIRANJE Z BENZIT

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

USTANOVLJENA 1906

Delniška glavnica:

Din 50.000.000.—

Skupne rezerve cca:

Din 10.000.000.—

Centrala: Ljubljana, Dunajska cesta

Podružnice:

Brežice, Celje, Crnomelj, Kranj, Maribor, Metković, Novi Sad, Novomesto, Ptuj, Rakek, Sarajevo, Slovenjgradec, Spilj, Šibenik, Gorica, Trst.

Se priporoča za vse bančne posle.

USTANOVLJENA 1906

Brzovarni naslov:

Banka Ljubljana.

Telefon števil.: 2861,

2413, 2502, 2503.